

Informacija o zaključivanju Memoranduma o razumijevanju o saradnji u oblasti obnovljivih izvora energije između Renexia S.p.A i Ministarstva energetike i rudarstva Crne Gore, sa prijedlogom Memoranduma

Uvod

Ministarstvo energetike i rudarstva dostavlja Vladi na razmatranje Prijedlog memoranduma o razumijevanju o saradnji u oblasti obnovljivih izvora energije između kompanije Renexia S.p.A i Ministarstva energetike i rudarstva Crne Gore. Cilj ovog Memoranduma je uspostavljanje institucionalnog okvira za saradnju na razvoju i realizaciji projekata obnovljive energije u Crnoj Gori, posebno u oblasti vjetroelektrana i solarnih elektrana, kao i pratećih tehnologija skladištenja energije i zelenog vodonika.

Ovaj Memorandum ima neobavezujući karakter i predstavlja bazu za buduće zajedničke tehničke aktivnosti, razmjenu informacija i procjenu projektnih mogućnosti u energetsom sektoru.

1. Pozadina

- Crna Gora i Republika Italija duži niz godina razvijaju intenzivnu saradnju u energetsom sektoru, posebno kroz projekat izgradnje podmorskog elektroenergetskog kabla između prenosnih sistema dvije države, čiji je međunarodni sporazum potpisan 6. februara 2010. godine u Rimu.
- U oktobru 2025. godine potpisan je i Memorandum o razumijevanju između Ministarstva za zaštitu životne sredine i energetske bezbjednost Republike Italije i Ministarstva energetike i rudarstva Crne Gore, kojim su definisani principi i ciljevi integracije tržišta električne energije dvije zemlje.
- Renexia S.p.A je jedna od vodećih evropskih kompanija u razvoju vjetroparkova i solarnih elektrana, sa iskustvom u implementaciji savremenih energetske tehnologije, uključujući napredne baterijske sisteme i zelene vodonične procese. Prepoznajući investicioni i infrastrukturni potencijal Crne Gore, Strane su izrazile interesovanje za formalizovanje saradnje putem neobavezujućeg Memoranduma.

2. Svrha Memoranduma

Svrha Memoranduma je:

- uspostavljanje institucionalnog okvira za saradnju između Ministarstva i kompanije Renexia;
- razvoj projekata obnovljive energije u Crnoj Gori, sa naglaskom na vjetroelektrane i solarne elektrane;
- promocija održivog i ekološki odgovornog razvoja energetske projekata;
- primjena međunarodnih standarda i najboljih praksi u planiranju i realizaciji projekata;
- transparentna razmjena informacija, tehničkih podataka i rezultata analiza;
- jačanje inovacija i stručnih kapaciteta kroz zajedničke obuke, radionice i tehničke inicijative;
- procjena mogućnosti finansiranja projekata putem evropskih i međunarodnih fondova, uključujući pripremu zajedničkih projektnih aplikacija.

Ovi ciljevi su detaljno definisani u tekstu Memoranduma.

3. Značaj potpisivanja Memoranduma

Potpisivanje Memoranduma sa kompanijom RENEXIA ima više strateških benefita za Crnu Goru:

- Razvoj infrastrukture obnovljivih izvora energije - Dokument otvara prostor za identifikaciju i procjenu novih lokacija pogodnih za razvoj vjetroparkova i solarnih elektrana, što je od posebnog značaja za ostvarivanje klimatskih ciljeva i povećanje udjela OIE;
- Tehnološki napredak i inovacije - Planirana saradnja obuhvata napredne tehnologije skladištenja energije i zeleni vodonik, što doprinosi modernizaciji energetskog sektora;
- Unaprjeđenje regulatornog i tehničkog okvira - Zajedničke studije izvodljivosti, analize resursa i procjene uticaja na životnu sredinu doprinose kvalitetnijem planiranju projekata.;
- Podrška energetske tranziciji - Memorandum je usklađen sa strateškim ciljevima Vlade Crne Gore u vezi sa razvojem infrastrukture i prelaskom na čistu energiju;
- Investicioni potencijal - Kroz saradnju s renomiranom međunarodnom kompanijom stvara se povoljno okruženje za privlačenje investicija i pristup evropskim fondovima;

4. Pravna i finansijska priroda dokumenta

- Memorandum ima neobavezujući karakter i ne predstavlja međunarodni ugovor koji proizvodi pravne obaveze;
- Memorandum ne stvara finansijske obaveze za državni budžet;
- Realizacija aktivnosti predviđenih Memorandumom sprovodi se korišćenjem postojećih kapaciteta Ministarstva i kroz tehničku saradnju sa Renexiom;
- Strane mogu zaključivati druge sporazume ili memorandume sa trećim licima, jer dokument ne uspostavlja ekskluzivitet saradnje.

Vlada Crne Gore
Ministarstvo energetike i rudarstva

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING ON COOPERATION IN THE
FIELD OF RENEWABLE ENERGY SOURCES/
**MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU O SARADNJI U OBLASTI
OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE**

BETWEEN/ IZMEĐU

THE MINISTRY OF ENERGY AND MINING OF MONTENEGRO /
MINISTARSTVA ENERGETIKE I RUDARSTVA CRNE GORE

AND/ I

RENEXIA S.p.A

__novembar 2025.godine

MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU

Ovaj Memorandum o razumijevanju (u daljem tekstu "**Memorandum**") zaključen je dana ____ 2025. godine između **Renexia S.p.A.**, koju zastupa gospodin **Riccardo Toto**, generalni direktor, i **Ministarstva energetike i rudarstva Crne Gore**, koje zastupa gospodin **Admir Šahmanović**, ministar. Renexia S.p.A. i Ministarstvo energetike i rudarstva Crne Gore se u daljem tekstu zajedno označavaju kao „**Strane**”.

UVODNE NAPOMENE:

Uzimajući u obzir Sporazum između Republike Italije i Crne Gore o izgradnji podmorskog elektroenergetskog kabla između prenosnih mreža Italije i Crne Gore, uz implementaciju strateškog partnerstva između operatora prenosnih sistema, potpisan u Rimu 6. februara 2010. godine;

Imajući u vidu Memorandum o razumijevanju o principima i ciljevima integracije tržišta električne energije Italije i Crne Gore između Ministarstva za zaštitu životne sredine i energetske bezbjednost Republike Italije i Ministarstva energetike i rudarstva Crne Gore, potpisan u Rimu 23. oktobra 2025. godine;

Prepoznajući značaj novih energetskih tehnologija, kao što su napredni sistemi skladištenja energije (baterijske tehnologije) i zeleni vodonik, za obezbjeđenje energetske sigurnosti i postizanje klimatskih ciljeva, kao i diverzifikaciju izvora energije;

Uvažavajući stručnost kompanije Renexia, kao jedne od vodećih evropskih kompanija u razvoju vjetroparkova i solarnih elektrana;

Imajući u vidu potencijal za saradnju u unapređenju energetske infrastrukture;

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

This Memorandum of Understanding (this "**MOU**") is made and entered into as of the ____ day of _____, 2025, by and between **Renexia S.p.A.**, represented by Mr. **Riccardo Toto**, General Manager, and the **Ministry of Energy and Mining of Montenegro**, represented by Mr. **Admir Šahmanović**, Minister. Renexia S.p.A and Ministry of Energy and Mining of Montenegro are referred to hereinafter together as "**Parties**".

WHEREAS:

Taking into account the Agreement between the Italian Republic and Montenegro on the construction of the undersea electricity interconnection between the transmission networks of Italy and Montenegro with the implementation of a strategic partnership between transmission system operators, signed in Rome on 6th February 2010;

Acknowledging the Memorandum of Understanding on principles and objectives of electricity market integration between Italy and Montenegro between the Ministry of Environment and Energy Security of the Italian Republic and the Ministry of Energy and Mining of Montenegro, signed in Rome on 23rd October 2025;

Recognizing the importance of new energy technologies, such as advanced energy storage systems (battery technologies) and green hydrogen, for ensuring energy security and achieving climate goals and diversification of energy sources;

Recognizing Renexia's expertise as one of leading European companies in the development of wind farms and solar power plants;

Acknowledging the potential for cooperation in enhancing energy infrastructure;

Želeći da prošire međusobnu saradnju u sektoru energetike kako bi odgovorili na ključne izazove;

Strane izražavaju želju da svoju namjeru za saradnju u navedenim oblastima potvrde i zabilježe u dobroj vjeri ovim neobavezujućim Memorandumom o razumijevanju.

STRANE SU SE SAGLASILE KAKO SLIJEDI:

1 SVRHA SARADNJE

Svrha ovog Memoranduma je uspostavljanje okvira institucionalne saradnje između Ministarstva i Renexie u cilju razvoja i realizacije projekata obnovljive energije u Crnoj Gori, naročito vjetroelektrana i solarnih elektrana. Osnovni principi i ciljevi saradnje podržavani ovim Memorandumom su: (i) promovisanje i podrška razvoju projekata obnovljive energije u Crnoj Gori na održiv i ekološki prihvatljiv način; (ii) primjena najboljih međunarodnih praksi u planiranju i realizaciji energetske projekata; (iii) transparentna razmjena informacija i podataka, kao i jednak pristup neophodnim resursima i informacijama za realizaciju zajedničkih projekata; (iv) podsticanje inovacija i razmjene znanja između Strana kroz zajedničke tehničke inicijative i kapacitetske programe;

2 OBLASTI SARADNJE

U okviru ovog Memoranduma, Strane će usmjeriti svoje zajedničke napore, između ostalog, na sljedeće aktivnosti: (i) saradnju u identifikaciji i analizi potencijalnih lokacija za razvoj vjetroelektrana i solarnih elektrana u Crnoj Gori, uključujući procjenu tehničke i ekonomske izvodljivosti projekata; (ii) razvoj energetske

Desiring to expand their mutual cooperation in the energy sector in order to meet critical challenges;

The Parties express their desire to affirm and record their intention to cooperate in the aforesaid fields in good faith through this non-binding Memorandum of Understanding.

NOW, THEREFORE THE PARTIES AGREE AS FOLLOWS:

1 PURPOSE OF THE COOPERATION

The purpose of this Memorandum is to establish the framework of institutional cooperation between the Ministry and Renexia for the development and implementation of renewable energy projects in Montenegro, in particular wind farms and solar power plants. The fundamental principles and objectives of cooperation supported by this Memorandum are: (i) promoting and supporting the development of renewable energy projects in Montenegro in a sustainable and environmentally responsible manner; (ii) applying best international practices in the planning and implementation of energy projects; (iii) transparent exchange of information and data, as well as equal access to necessary resources and information for the execution of joint projects and (iv) encouraging innovation and knowledge sharing between the Participants through joint technical initiatives and capacity building programs;

2 AREAS OF COOPERATION

Under this Memorandum, the Parties will direct their joint efforts, inter alia, towards the following activities: (i) cooperation on identifying and analysing potential sites for developing wind farm and solar power plant projects in Montenegro, including assessments of their technical and economic feasibility; (ii) development of energy infrastructure; (iii) development and

infrastrukture; (iii) razvoj i primjenu sistema za skladištenje energije; (iv) sprovođenje zajedničkih studija izvodljivosti, analiza energetske resursa i razvojnih planova za predložene projekte; (v) podršku izradi studija uticaja na životnu sredinu i svih drugih neophodnih tehničkih i pravnih analiza; (vi) razmjenu stručnjaka i organizaciju obuka, radionica i seminara za zaposlene, radi jačanja kapaciteta u oblasti obnovljivih izvora energije; (vii) istraživanje mogućnosti finansiranja projekata putem evropskih i međunarodnih fondova, uključujući pripremu i podnošenje zajedničkih projekata za sredstva podrške.

3 NEOBAVEZUJUĆI KARAKTER

Ovaj Memorandum, koji nije pravno obavezujući za Strane, odražava stavove i namjere Strana da sarađuju na ne-ekskluzivnoj osnovi, a koji su izražene u dobroj vjeri, ali bez preuzimanja bilo kakvih pravnih ili finansijskih obaveza. Nijedna treća strana ne može polagati pravo na bilo kakvu korist na osnovu Memoranduma.

Ništa u ovom Memorandumu neće ograničiti pravo ili spriječiti Strane da sklope memorandum o saradnji ili drugu vrstu sporazuma s drugim stranama u vezi sa bilo kojom aktivnošću u oblastima saradnje koje su obuhvaćene ovim Memorandumom.

4 VAŽENJE I PRESTANAK

Ovaj Memorandum stupa na snagu na dan kada ga potpiše posljednja od Strana i ostaje na snazi sve dok jedna od Strana pismenim putem ne obavijesti drugu Stranu o svojoj namjeri da raskine ovaj Memorandum. U tom slučaju, ovaj Memorandum će se raskinuti 30 dana nakon prijema takvog obavještenja od druge strane.

Raskid ovog Memoranduma o razumijevanju, pisanim obavještenjem drugoj Strani, neće negativno uticati na

application of energy storage systems; (iv) joint conduct of feasibility studies, resource analyses and development plans for the proposed projects; (v) support for the preparation of environmental impact assessments and all other necessary technical and legal analyses; (vi) exchange of experts and organisation of training, workshops, and seminars for staff to build capacity in renewable energy projects; (vii) exploration of project financing opportunities through European and international funds, including the preparation and submission of joint funding proposals.

3 NON-BINDING EFFECT

This Memorandum, which is not legally binding on the Parties, reflects the views and intentions of the Parties to cooperate on a non-exclusive basis, which are expressed in good faith but without creating any legal or financial obligations. No third party shall receive any legal benefit from this Memorandum.

Nothing in this Memorandum limits the rights of the Parties or prevent them from entering into a memorandum of cooperation or other arrangements with other parties with respect to any activity or project in the field of cooperation covered by this Memorandum.

4 TERM AND TERMINATION

This MOU shall come into force on the date on which it is signed by the last of the Parties and shall remain in effect until either Party notifies the other in writing of its intention to terminate this Memorandum. In such event, this Memorandum shall be terminated 30 days after receipt of such notice by the respective Party.

The termination of this MOU, by written notice to the other Party, shall not adversely affect separate definitive agreements

posebne važeće sporazume koji su već zaključeni između Strana u vezi sa bilo kojim od projekata Strana ili njihovih subjekata, koji su u toku.

Ovaj Memorandum se može izmijeniti i dopuniti uz obostranu pisanu saglasnost Strana.

5 MJERODAVNO PRAVO

Strane će sarađivati, kako je to propisano ovim Memorandumom o razumijevanju, a u skladu sa principima međusobne saradnje i uzajamne koristi, unutar pravnog okvira nacionalnog zakonodavstva Crne Gore, kao i strateških ciljeva Vlade Crne Gore u vezi sa razvojem infrastrukture.

6 RJEŠAVANJE SPOROVA

Svi eventualni sporovi u vezi sa tumačenjem i/ili primjenom Memoranduma, rješavaju se putem konsultacija i pregovora između Strana.

7 CJELOKUPNO RAZUMIJEVANJE

Ovaj Memorandum predstavlja cjelokupno razumijevanje između Strana u vezi sa predmetom ovog Memoranduma i zamjenjuje sve prethodne razgovore, dogovore ili aranžmane, bilo usmeno ili pismeno, između Strana u vezi s tim predmetom.

Ovaj Memorandum je sastavljen u dva originalna primjerka na crnogorskom i engleskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna.

U znak navedenog, Strane su saglasne da ovaj Memorandum bude potpisan od strane njihovih ovlašćenih predstavnika na dan i godinu koji su gore navedeni.

already entered into between the Parties regarding any of the projects of the Parties or their subjects, which are under way.

This Memorandum may be amended and supplemented with the mutual written consent of the Parties.

5 GOVERNING LAW

The Parties shall cooperate as set out in this MOU according to the principles of mutual cooperation and mutual benefit, under the legal framework of Montenegro's national legislation as well as under the strategic objectives of the Government of Montenegro.

6 DISPUTE RESOLUTION

All disputes related to the interpretation or application of the Memorandum shall be resolved through consultations and negotiations between the Parties.

7 ENTIRE UNDERSTANDING

This MOU constitutes the entire understanding between the Parties regarding its subject matter and supersedes all prior discussions, agreements or arrangements, whether oral or written, between the Parties in connection with that subject matter.

This Memorandum is made in two original copies in the Montenegrin and English languages, both texts being equally authentic.

IN WITNESS WHEREOF, the Parties have caused this MOU to be executed by their authorized representatives as of the day and year first above written.

**For and on behalf of / Za i u ime
RENEXIA S.p.A**

**Riccardo Toto
General Manager / generalni direktor**

**For and on behalf of / Za i u ime
Ministry of Energy and Mining of Montenegro / Ministarstvo energetike i rudarstva Crne
Gore**

**Admir Šahmanović
Minister / Ministar**